

Negentjesmentaliteit

Vorig jaar vroeg premier Balkenende mij wat de regering moest doen. Ik murmelde iets over dat mensen die zich uit moeilijke situaties omhoog knokken, de kans moeten hebben vooruit te komen. Ik zat nog in mijn maag met een tamelijk verrassend gesprekje dat ik met Marijnissen had gehad, die nogal spottend reageerde op mijn gewonnen gevecht tegen een ongunstige uitgangspositie. Gewonnen door scholing, met periodes vol bijlessen, ook na mijn dertigste weer. Ook de universiteit ging met herkansingen en zesjes. "Je moet niet gaan leren, maar werken" en dergelijke tegenwerpingen mocht ik incasseren. Ik doe beide vanaf mijn dertiende, en omdat ik juist betrokken was bij de HBO afstudeerspecialisatie Oppervlaktetechnologie in Utrecht, viel zijn opmerking al helemaal verkeerd. Want nu ben ik aan de beurt om kansen te creëren voor anderen. Maar zo leer je iemand kennen zonder camera erbij.

Zonder dat gesprekje op hetzelfde jongerenfestival, zou ik Balkenende wat doelgerichter geantwoord hebben toen hij door de conferentietent rende met een microfoon. Meer in de trant van "laten we inzetten op technologische kerncompetenties zoals een eenentwintigste-eeuwse energievoorziening, en voorhoedeplaatsen ver-

sterken zoals in de Self Healing Materials, nanotechnologie en oppervlaktetechnologie. Via HBO-denken en leerniveau moet daar kennisintensieve productie op volgen. Dan profiteren alle geledingen van de maatschappij mee, namelijk via de dienstverlening en toelevering."

Tsja, als je veel oppervlaktetechnische beurzen en congressen bezoekt, heb je zát inspiratie.

Maar niet na zo'n gesprek met Marijnissen. Dan zie je eerder kasplantjesbeschutting en uitfasering van chemische technologie voor je.

Hoewel... ik was begin deze maand op het jaarcongres van de STW, de koepel die technologisch onderzoek financieel ondersteunt. Ging over nanotechnologie. Daar zat toch maar mooi iemand van de SP bij de discussie over eventuele gezondheidsrisico's.

Terug naar mijn betoog: ingenieursvereniging KIVI/NIRIA hield op 11 september een avond "Dutch Technology for World Markets", alwaar Math de Vaan van bureau Berenschot (inderdaad, die spreker die we op het VOM-jubileumfeest in de Efteling hadden!) ons even goed bij de feiten hield. We denken bij onze verzorgingsstaat als vanzelf aan de dienstensector, dat leren we al bij aardrijkskunde. Moderne landen zijn vooral diensteneconomieën. Mooi niet dus. De basis is waardetoevoeging: van een emmer zand (silicium) een computer maken (chips). Veel waarde, weinig ruimtebeslag en vervuiling. Daar volgt de dienstverlening dan op, met inderdaad meer werkgelegenheid dan bijvoorbeeld in die geautomatiseerde chips- en waferfabricage, ook door onderlinge uitbesteding van dienstverlenende bedrijven die elkaar óók weer nodig hebben.

Nederland Transportland? Goed ingeprent, maar met verplaatsen van andermans waarde hou je een vergrijzende welvaartsstaat niet overeind.

Spreiding van kennis, inkomen en macht: een rapport van Joop den Uyl op een buitenmuur van het Nationaal Onderwijsmuseum te Rotterdam.

Den strydt teeghen den whaeteren! Waterbouwnijverheid is maar vier miljard aan export. Tegen honderd miljard aan complexe systemen zoals componenten voor automotive, lithografie en medische systemen. En niks werkt zonder oppervlaktetechniek. Chemie en basismetaal doen 70 export en 32 binnenlands. Binnenlopen.

Waar liggen onze kansen? De onderzoeker stelde, evenals de Amerikaanse nanotechnoloog die hoofdspreker was op het STW-congres, dat een klein (Neder)landje met een aantal wetenschappelijke wereldtoppers zich moet toeleggen op enkele deelgebieden. Op de KIVI-avond werd zowaar zonneceltechnologie genoemd. Normaal hoor ik daarover op galvanocongressen of in Saarbrücken destijds op het internationale glascoatingscongres (zie Oppervlaktetechnieken van november 2004, volgend jaar juni is het trouwens in Eindhoven).

Tsja, en dan gaf ik Marijnissen achteraf nog een compliment dat ie tijd heeft voor een christelijk jongerenfestival. Maar eigenlijk zou hij eens naar zoiets moeten, ik bedoel: zo'n avond van de ingenieursvereniging, met Innovatieplatformvoorzitter Balkenende. Dan zien ze eens dat we in de maakindustrie helemaal geen 'zesjesmentaliteit' hebben, maar zelf al dik boven de acht zitten. Als de overheid nou ook nog over de brug komt met een langetermijnvisie, en geen onderzoeksondersteuning die na een paar jaar ophouden of "verhogingen" die uit vergelijkbare potten weggetrokken worden, hebben de generaties na ons ook nog een welvaartsstaat. Met bovendien een veel duurzamer grondstof- en energieverbruik, en dát bij minder ruimtebeslag!

Tsja, als je veel oppervlaktetechnische beurzen en congressen bezoekt, heb je altijd inspiratie.

oppervlaktetechnieken@VOM.nl

